

FØLGESKRIVELSE

---

fra: sekretariatet

til: konventet

Tidl. dok. nr.: CONV 820/1/03 REV 1; CONV 847/03, CONV 848/03

Vedr.: Udkast til traktat om en forfatning for Europa

Vedlagt følger til konventets medlemmer den endelige tekst til udkastet til traktat om en forfatning for Europa, som den vil blive overrakt formanden for Det Europæiske Råd i Rom den 18. juli 2003.

Udkast til

TRAKTAT

OM

**EN FORFATNING
FOR EUROPA**

Vedtaget med konsensus af Det Europæiske Konvent
den 13. juni og 10. juli 2003

OVERRAKT I ROM TIL
FORMANDEN FOR DET EUROPÆISKE RÅD

– 18. juli 2003 –

Det Europæiske Konvent

FORORD

til del I og II i udkast til traktat om en forfatning for Europa
forelagt for Det Europæiske Råd på mødet den 20. juni 2003 i Thessaloniki.

FORORD

Det Europæiske Råd konstaterede på mødet i Laeken (Belgien) den 14.-15. december 2001, at EU stod foran et afgørende vendepunkt i sin eksistens, og indkaldte på den baggrund Konventet om Den Europæiske Unions fremtid.

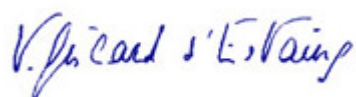
Konventet fik til opgave at fremsætte forslag på tre områder: det europæiske projekt og de europæiske institutioner skal bringes nærmere på borgerne, det politiske liv og det europæiske politiske område skal struktureres i et udvidet EU, og EU skal gøres til en stabiliserende faktor og et holdepunkt i en ny verdensorden.

Konventet har besvaret spørgsmålene i Laeken-erklæringen:

- det foreslår en bedre fordeling af EU's og medlemsstaternes kompetencer
- det anbefaler at slå traktaterne sammen og give EU status som juridisk person
- det foretager en forenkling af EU's instrumenter
- det foreslår foranstaltninger for at øge demokratiet, gennemsigtigheden og effektiviteten i Den Europæiske Union ved at udvide de nationale parlamenters bidrag til legitimiteten i det europæiske projekt, forenkle beslutningsprocessen og få de europæiske institutioner til at fungere på en mere gennemsigtig og forståelig måde
- det fastsætter de nødvendige foranstaltninger for at forbedre hver af de tre EU-institutioners struktur og styrke deres rolle under hensyntagen navnlig til følgerne af udvidelsen.

I Laeken-erklæringen blev der desuden rejst det spørgsmål, om forenklingen og omarbejdningen af traktaterne ikke bør føre til vedtagelse af en forfatningstekst. Drøftelserne i konventet er nu mundet ud i udarbejdelsen af et udkast til traktat om en forfatning for Europa, der opnåede bred konsensus på plenarmødet den 13. juni 2003.

Det er denne tekst, vi i dag den 20. juni 2003 på Det Europæiske Konvents vegne forelægger Det Europæiske Råd i Thessaloniki, idet det er vort ønske, at den kan danne grundlag for en fremtidig traktat om en europæisk forfatning.

Valéry Giscard d'Estaing
Formand for konventet

Giuliano Amato
Næstformand

Jean-Luc Dehaene
Næstformand

Udkast til

TRAKTAT OM EN FORFATNING FOR EUROPA

PRÆAMBEL

Χρώμεθα γὰρ πολιτεία... καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους ἀλλ' ἐς πλείονας οἰκεῖν δημοκρατία κέκληται.

Den statsform, vi har, ... kaldes demokrati, fordi styret ikke er samlet hos nogle få, men hos flertallet.

Thukydid II, 37

som er bevidste om, at Europa er et kulturbærende kontinent, og at dets indbyggere, der er kommet i bølger siden menneskehedens første dage, lidt efter lidt har udviklet de værdier, der er humanismens grundlag: lighed mellem mennesker, frihed og respekt for fornuften,

som har ladet sig inspirere af Europas kulturelle, religiøse og humanistiske arv, hvis værdier som en stadig nærværende del af den europæiske kulturarv har fået tanken om menneskets centrale rolle og ukrænkelige og umistelige rettigheder samt om respekten for lov og ret til at rodfæste sig i samfundslivet,

som er sikre på, at Europa, der nu er samlet, ønsker at fortsætte ad denne civilisationens, fremskridtets og velstandens vej til gavn for alle sine indbyggere, herunder de svageste og de dårligst stillede, at det fortsat vil være et kontinent, der er åbent over for kultur, viden og sociale fremskridt, og at det ønsker at uddybe det offentlige livs demokratiske og åbne karakter og virke for fred, retfærdighed og solidaritet i verden,

som er overbeviste om, at Europas folk, samtidig med at de bevarer stoltheden over deres identitet og nationale historie, er fast besluttet på at lægge tidligere tiders splittelse bag sig og i stadig tættere forening udforme deres fælles skæbne,

som er overbeviste om, at Europa "forenet i mangfoldighed" giver dem de bedste muligheder for med respekt for den enkeltes rettigheder og i bevidsthed om deres ansvar over for kommende generationer og over for verden at videreføre det store forehavende, der gør Europa til et privilegeret område for menneskenes forhåbninger,

som er medlemmerne af Det Europæiske Konvent taknemmelige for at have udformet denne forfatning på vegne af Europas borgere og stater,

[som efter at have udvekslet deres fuldmagter i forskriftsmæssig form er nået til enighed om følgende bestemmelser:]

DEL I

AFSNIT I: DEFINITION AF UNIONEN OG DENS MÅL

Artikel 1: Oprettelse af Unionen

1. Ved denne forfatning, der afspejler de europæiske borgeres og stateres vilje til at skabe en fælles fremtid, oprettes Den Europæiske Union, som medlemsstaterne tildeler kompetencer for at nå deres fælles mål. Unionen samordner de politikker, medlemsstaterne fører for at nå disse mål, og udøver på fællesskabsgrundlag de kompetencer, medlemsstaterne tildeler den.
2. Unionen er åben for alle europæiske stater, der respekterer dens værdier og forpligter sig til at fremme dem i fællesskab.

Artikel 2: Unionens værdier

Unionen bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne. Dette er medlemsstaternes fælles værdigrundlag i et samfund præget af pluralisme, tolerance, retfærdighed, solidaritet og ikke-forskelsbehandling.

Artikel 3: Unionens mål

1. Unionens mål er at fremme freden, sine værdier og befolkningernes velfærd.
2. Unionen giver borgerne et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed uden indre grænser og et indre marked med fri og lige konkurrence.
3. Unionen arbejder for en bæredygtig udvikling i Europa baseret på en afbalanceret økonomisk vækst, en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne, hvor der tilstræbes fuld beskæftigelse og sociale fremskridt, og et højt niveau for beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten. Den fremmer videnskabelige og teknologiske fremskridt.

Den bekæmper social udstødelse og forskelsbehandling og fremmer social retfærdighed og beskyttelse, ligestilling mellem kvinder og mænd, solidaritet mellem generationerne og beskyttelse af børns rettigheder.

Den fremmer økonomisk, social og territorial samhørighed og solidaritet mellem medlemsstaterne.

Unionen respekterer medlemsstaternes rige kulturelle og sproglige mangfoldighed og sikrer, at den europæiske kulturarv beskyttes og udvikles.

4. Unionen forsvarer og fremmer i forbindelserne med den øvrige verden sine værdier og interesser. Den bidrager til fred, sikkerhed, bæredygtig udvikling af jorden, solidaritet og gensidig respekt folkene imellem, fri og fair handel, udryddelse af fattigdom og beskyttelse af menneskerettighederne, især børns rettigheder, samt nøje overholdelse og udvikling af folkeretten, navnlig overholdelse af principperne i De Forenede Nationers pagt.
5. Disse værdier søges virkeliggjort med passende midler inden for de beføjelser, der er tildelt Unionen i forfatningen.

Artikel 4: Grundlæggende friheder og ikke-forskelsbehandling

1. Unionen sikrer, at der i EU er fri bevægelighed for personer, varer, tjenesteydelser og kapital samt etableringsfrihed i overensstemmelse med forfatningens bestemmelser.
2. Enhver forskelsbehandling udøvet på grundlag af nationalitet er forbudt inden for forfatningens anvendelsesområde, dog med forbehold af dens særlige bestemmelser.

Artikel 5: Forholdet mellem Unionen og medlemsstaterne

1. Unionen respekterer medlemsstaternes nationale identitet, som den kommer til udtryk i deres grundlæggende politiske og forfatningsmæssige strukturer, herunder regionalt og lokalt selvstyre. Den respekterer deres centrale statslige funktioner, herunder funktioner, der skal sikre deres territoriale integritet og opretholdelse af lov og orden samt beskyttelse af den indre sikkerhed.
2. I medfør af princippet om loyalt samarbejde respekterer Unionen og medlemsstaterne hinanden og bistår hinanden ved gennemførelsen af de opgaver, der følger af forfatningen.

Medlemsstaterne letter Unionens gennemførelse af dens opgaver og afholder sig fra at træffe foranstaltninger, der kan bringe virkeliggørelsen af målene i forfatningen i fare.

Artikel 6: Juridisk person

Unionen har status som juridisk person.

AFSNIT II: GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER OG UNIONSBOGERSKAB

Artikel 7: Grundlæggende rettigheder

1. Unionen anerkender de rettigheder, friheder og principper, der findes i chartret om grundlæggende rettigheder, som udgør forfatningens del II.
2. Unionen bestræber sig på at tiltræde den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder. Tiltrædelse af denne konvention ændrer ikke Unionens beføjelser som fastsat i forfatningen.
3. De grundlæggende rettigheder, som de er garanteret ved den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, og som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, udgør generelle principper i EU-retten.

Artikel 8: Unionsborgerskab

1. Enhver, der er statsborger i en medlemsstat, har unionsborgerskab. Unionsborgerskabet er et supplement til det nationale statsborgerskab og træder ikke i stedet for dette.
2. Enhver unionsborger har de rettigheder og er underlagt de pligter, der er indeholdt i forfatningen. Enhver unionsborger
  - har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område
  - har valgret og er valgbar ved valg til Europa-Parlamentet og ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor den pågældende har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat

- nyder i tredjelande, hvor den medlemsstat, som den pågældende er statsborger i, ikke er repræsenteret, beskyttelse hos enhver medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheder på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat
  - har ret til at indgive andragender til Europa-Parlamentet og til at henvende sig til Den Europæiske Ombudsmand samt til Unionens institutioner og rådgivende organer på et af forfatningens sprog og få svar på samme sprog.
3. Disse rettigheder udøves med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i forfatningen og i gennemførelsesbestemmelserne hertil.

AFSNIT III: UNIONENS BEFØJELSER

Artikel 9: Grundlæggende principper

1. Afgrænsningen af Unionens beføjelser er underlagt princippet om kompetencetildeling. Udøvelsen af Unionens beføjelser er underlagt nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.
2. I medfør af princippet om kompetencetildeling handler Unionen inden for rammerne af de beføjelser, som medlemsstaterne har tildelt den i forfatningen, med henblik på at opfylde de mål, der er fastsat heri. Beføjelser, der ikke er tildelt Unionen i forfatningen, forbliver hos medlemsstaterne.
3. I medfør af nærhedsprincippet handler Unionen på de områder, der ikke hører ind under dens enekompetence, kun hvis og i det omfang målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne på centralt, regionalt eller lokalt plan, men på grund af den påtænkte handlingens omfang eller virkninger bedre kan nås på EU-plan.

Unionens institutioner anvender nærhedsprincippet i overensstemmelse med protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, der er knyttet som bilag til forfatningen. De nationale parlamenter sikrer, at dette princip overholdes i overensstemmelse med proceduren i denne protokol.

4. I medfør af proportionalitetsprincippet går indholdet og formen af Unionens handling ikke videre end nødvendigt for at nå forfatningens mål.

Institutionerne anvender proportionalitetsprincippet i overensstemmelse med den protokol, der er nævnt i stk. 3.

Artikel 10: EU-retten

1. Forfatningen og den ret, der vedtages af Unionens institutioner under udøvelsen af de beføjelser, der er tildelt denne, har forrang frem for medlemsstaternes ret.
2. Medlemsstaterne træffer alle almindelige eller særlige foranstaltninger for at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, der følger af forfatningen eller af retsakter vedtaget af EU-institutionerne.

Artikel 11: Kompetencekategorier

1. Når Unionen i forfatningen tildeles enekompetence på et bestemt område, er det kun Unionen, der kan lovgive og vedtage juridisk bindende retsakter, og medlemsstaterne har kun beføjelse hertil efter bemyndigelse fra Unionen eller med henblik på at gennemføre de retsakter, som Unionen vedtager.

2. Når Unionen i forfatningen på et bestemt område tildeles en kompetence, som den deler med medlemsstaterne, har Unionen og medlemsstaterne beføjelse til at lovgive og vedtage juridisk bindende retsakter på dette område. Medlemsstaterne udøver deres kompetence, i det omfang Unionen ikke har udøvet sin eller er ophørt med at udøve den.
3. Unionen har kompetence til at fremme og sikre samordning af medlemsstaternes økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikker.
4. Unionen har kompetence til at definere og gennemføre en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder gradvis udformning af en fælles forsvarspolitik.
5. På visse områder og på de betingelser, der er fastlagt i forfatningen, har Unionen beføjelse til at gennemføre tiltag for at understøtte, koordinere eller supplere medlemsstaternes indsats, uden at denne beføjelse dog træder i stedet for medlemsstaternes beføjelser på disse områder.
6. Omfanget af og de nærmere bestemmelser for Unionens udøvelse af beføjelser fastlægges i de specifikke bestemmelser for de enkelte områder i del III.

Artikel 12: Områder med enekompetence

1. Unionen har enekompetence til at fastlægge de konkurrenceregler, der er nødvendige for det indre markeds funktion, samt regler på følgende områder:
  - den monetære politik for de medlemsstater, der har indført euroen
  - den fælles handelspolitik
  - toldunionen
  - bevarelsen af havets biologiske ressourcer inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik.

2. Unionen har enekompetence til at indgå internationale aftaler, når indgåelsen er nævnt i en EU-retsakt, eller når den er nødvendig for at give Unionen mulighed for at udøve sin kompetence på internt plan, eller når den berører en intern EU-retsakt.

Artikel 13: Områder med delt kompetence

1. Unionen deler kompetence med medlemsstaterne, når forfatningen tildeler den en kompetence, der ikke vedrører de områder, der er nævnt i artikel 12 og 16.
2. Der er delt kompetence mellem Unionen og medlemsstaterne på følgende hovedområder:
  - det indre marked
  - området med frihed, sikkerhed og retfærdighed
  - landbrug og fiskeri, undtagen bevarelse af havets biologiske ressourcer
  - transport og transeuropæiske net
  - energi
  - social- og arbejdsmarkedspolitik for så vidt angår aspekterne i del III
  - økonomisk, social og territorial samhørighed
  - miljø
  - forbrugerbeskyttelse
  - fælles sikkerhedsproblemer på folkesundhedsområdet.
3. På områderne forskning, teknologisk udvikling og rumfart har Unionen kompetence til at gennemføre tiltag, navnlig til at fastlægge og iværksætte programmer, dog således at udøvelsen af denne kompetence ikke kan føre til, at medlemsstaterne forhindres i at udøve deres kompetence.

4. På områderne udviklings samarbejde og humanitær bistand har Unionen kompetence til at iværksætte tiltag og føre en fælles politik, dog således at udøvelsen af denne kompetence ikke kan føre til, at medlemsstaterne forhindres i at udøve deres kompetence.

Artikel 14: Samordning af de økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikkerne

1. Unionen vedtager foranstaltninger med henblik på at sikre samordning af medlemsstaternes økonomiske politikker, navnlig ved at fastlægge de overordnede retningslinjer for disse politikker. Medlemsstaterne samordner deres økonomiske politikker i Unionen.
2. Der gælder specifikke bestemmelser for de medlemsstater, der har indført euroen.
3. Unionen vedtager foranstaltninger med henblik på at sikre samordning af medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker, navnlig ved at fastlægge retningslinjer for disse politikker.
4. Unionen kan vedtage initiativer med henblik på at sikre samordning af medlemsstaternes social- og arbejdsmarkedspolitik.

Artikel 15: Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik

1. Unionens kompetence inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik omfatter alle udenrigspolitiske områder samt alle spørgsmål vedrørende Unionens sikkerhed, herunder gradvis udformning af en fælles forsvarspolitik, der kan føre til et fælles forsvar.
2. Medlemsstaterne støtter aktivt og uforbeholdent Unionens fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i en ånd af loyalitet og gensidig solidaritet og respekterer de retsakter, Unionen vedtager på dette område. De afstår fra enhver handling, der strider mod Unionens interesser eller kan skade dens effektivitet.

Artikel 16: Områder med understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag

1. Unionen kan gennemføre understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag.
2. Områderne med understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag er på europæisk plan:
  - industri
  - beskyttelse og forbedring af menneskers sundhed
  - uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom og sport
  - kultur
  - civilbeskyttelse.
3. Juridisk bindende retsakter vedtaget af Unionen på grundlag af de specifikke bestemmelser for disse områder i del III kan ikke omfatte harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Artikel 17: Flexibilitetsbestemmelse

1. Såfremt en handling fra Unionens side forekommer påkrævet inden for rammerne af de politikker, der er fastlagt i del III, for at nå et af målene i forfatningen, og forfatningen ikke indeholder fornøden hjemmel hertil, træffer Ministerrådet på forslag af Kommissionen og efter at have indhentet godkendelse fra Europa-Parlamentet med enstemmighed passende bestemmelser herom.
2. Kommissionen gør inden for rammerne af proceduren for kontrol med overholdelsen af nærhedsprincippet i artikel 9, stk. 3, medlemsstaternes nationale parlamenter opmærksom på forslag, der bygger på denne artikel.
3. Bestemmelser, der vedtages på grundlag af denne artikel, kan ikke omfatte harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser i de tilfælde, hvor en sådan harmonisering ikke er mulig i henhold til forfatningen.

AFSNIT IV: UNIONENS INSTITUTIONER

Kapitel I - Institutionel ramme

Artikel 18: Unionens institutioner

1. Unionen har en fælles institutionel ramme, der tager sigte på

- at forfølge Unionens mål
- at fremme Unionens værdier
- at tjene Unionens, dens borgeres og dens medlemsstaters interesser

og at sikre sammenhæng, effektivitet og kontinuitet i de politikker og tiltag, den gennemfører for at nå sine mål.

2. Denne institutionelle ramme består af:

Europa-Parlamentet

Det Europæiske Råd

Ministerrådet

Europa-Kommissionen

Domstolen.

3. Hver institution handler inden for rammerne af de beføjelser, der er tildelt den ved forfatningen, og i overensstemmelse med de procedurer og betingelser, der er fastsat i denne. Institutionerne samarbejder loyalt med hinanden.

Artikel 19: Europa-Parlamentet

1. Europa-Parlamentet udøver den lovgivende funktion og budgetfunktionen sammen med Ministerrådet samt politiske kontrolfunktioner og rådgivende funktioner på de betingelser, der er fastsat i forfatningen. Det vælger Europa-Kommissionens formand.

2. Europa-Parlamentet vælges af de europæiske borgere ved direkte almindelige, frie og hemmelige valg for en mandatperiode på fem år. Antallet af medlemmer må ikke overstige 736. Europas borgere repræsenteres degressivt proportionalt med en mindstetærskel på fire medlemmer af Europa-Parlamentet for hver medlemsstat.

I god tid inden valget til Europa-Parlamentet i 2009, og derefter når det er nødvendigt i forbindelse med efterfølgende valg, vedtager Det Europæiske Råd med enstemmighed på forslag af Europa-Parlamentet og med dets godkendelse en afgørelse om sammensætningen af Europa-Parlamentet i overensstemmelse med ovenstående principper.

3. Europa-Parlamentet vælger sin formand og sit præsidium blandt sine medlemmer.

Artikel 20: Det Europæiske Råd

1. Det Europæiske Råd tilfører Unionen den fremdrift, der er nødvendig for dens udvikling, og fastlægger dens overordnede politiske retningslinjer og prioriteter. Det udøver ingen lovgivende funktioner.
2. Det Europæiske Råd består af medlemsstaternes stats- og regeringschefer samt af sin formand og Kommissionens formand. Unionens udenrigsminister deltager i dets arbejde.
3. Det Europæiske Råd træder sammen hver tredje måned efter indkaldelse fra sin formand. Når dagsordenen kræver det, kan Det Europæiske Råds medlemmer beslutte at lade sig bistå af en minister og for Kommissionens formands vedkommende af en Europa-kommissær. Når situationen kræver det, indkalder formanden til et ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd.
4. Det Europæiske Råd træffer afgørelse ved konsensus, medmindre andet er fastsat i forfatningen.

Artikel 21: Det Europæiske Råds formand

1. Det Europæiske Råds formand vælges af Det Europæiske Råd med kvalificeret flertal for en periode på to et halvt år med mulighed for genvalg en gang. Hvis formanden får alvorligt forfald eller har begået en alvorlig forseelse, kan Det Europæiske Råd bringe hans mandat til ophør efter samme procedure.
2. Det Europæiske Råds formand:
  - leder Det Europæiske Råds arbejde og giver impulser hertil
  - sikrer Det Europæiske Råds forberedelse og kontinuitet i samarbejde med formanden for Kommissionen og på grundlag af arbejdet i Det Generelle Råd
  - bestræber sig på at fremme sammenhold og konsensus i Det Europæiske Råd
  - forelægger Europa-Parlamentet en rapport efter hvert møde i Det Europæiske Råd.

Det Europæiske Råds formand varetager i denne egenskab på sit niveau Unionens repræsentation udadtil på de områder, der hører under den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, uden at dette berører EU-udenrigsministerens kompetencer.

3. Det Europæiske Råds formand må ikke udøve et nationalt mandat.

Artikel 22: Ministerrådet

1. Ministerrådet udøver den lovgivende funktion og budgetfunktionen sammen med Europa-Parlamentet samt politikformulerende og koordinerende funktioner på de betingelser, der er fastsat i forfatningen.
2. Ministerrådet består af en repræsentant udnævnt af hver medlemsstat på ministerniveau for hver enkelt rådssammensætning. Denne repræsentant er alene beføjet til at forpligte den medlemsstat, han eller hun repræsenterer, og til at udøve stemmeretten.
3. Ministerrådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal, medmindre andet er fastsat i forfatningen.

Artikel 23: Ministerrådets sammensætninger

1. Det Generelle og Lovgivende Råd sikrer sammenhæng i Ministerrådets arbejde.

Når Ministerrådet udøver sin funktion som Det Generelle Råd, forbereder det Det Europæiske Råds møder og sørger for opfølgningen heraf sammen med Kommissionen.

Når Ministerrådet udøver sin lovgivende funktion, behandler og vedtager det sammen med Europa-Parlamentet europæiske love og rammelove i overensstemmelse med forfatningens bestemmelser. I denne funktion omfatter hver medlemsstats repræsentation en eller to repræsentanter på ministerniveau med relevant fagkundskab i spørgsmålene på Ministerrådets dagsorden.

2. Udenrigsrådet udformer Unionens eksterne politikker på grundlag af strategiske retningslinjer fastlagt af Det Europæiske Råd og sikrer sammenhæng i Unionens indsats. Det har Unionens udenrigsminister som formand.
3. Det Europæiske Råd vedtager en europæisk afgørelse om de øvrige rådssammensætninger.
4. Formandskabet for rådssammensætningerne bortset fra Udenrigsrådet varetages af medlemsstaternes repræsentanter i Ministerrådet for en periode på mindst et år på grundlag af en ordning med ligelig rotation. Det Europæiske Råd vedtager en europæisk afgørelse om reglerne for rotationsordningen under hensyn til den europæiske politiske og geografiske balance og medlemsstaternes forskelligartethed.

Artikel 24: Kvalificeret flertal

1. Når Det Europæiske Råd eller Ministerrådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal, defineres kvalificeret flertal som et flertal af medlemsstaterne, der repræsenterer mindst tre femtedele af Unionens befolkning.
2. Hvis Det Europæiske Råd eller Ministerrådet ikke ifølge forfatningen har pligt til at handle på forslag af Kommissionen, eller hvis Det Europæiske Råd eller Ministerrådet ikke handler på initiativ af EU-udenrigsministeren, udgøres det nødvendige kvalificerede flertal af to tredjedele af medlemsstaterne, der repræsenterer mindst tre femtedele af Unionens befolkning.
3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 får virkning den 1. november 2009, efter at valget til Europa-Parlamentet har fundet sted, i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 19.
4. Når europæiske love og rammelove i henhold til forfatningens del III skal vedtages af Ministerrådet efter en særlig lovgivningsprocedure, kan Det Europæiske Råd på eget initiativ og med enstemmighed efter en behandlingsperiode på mindst seks måneder vedtage en afgørelse, der gør det muligt at vedtage sådanne love eller rammelove efter den almindelige lovgivningsprocedure. Det Europæiske Råd træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet og underretning af de nationale parlamenter.